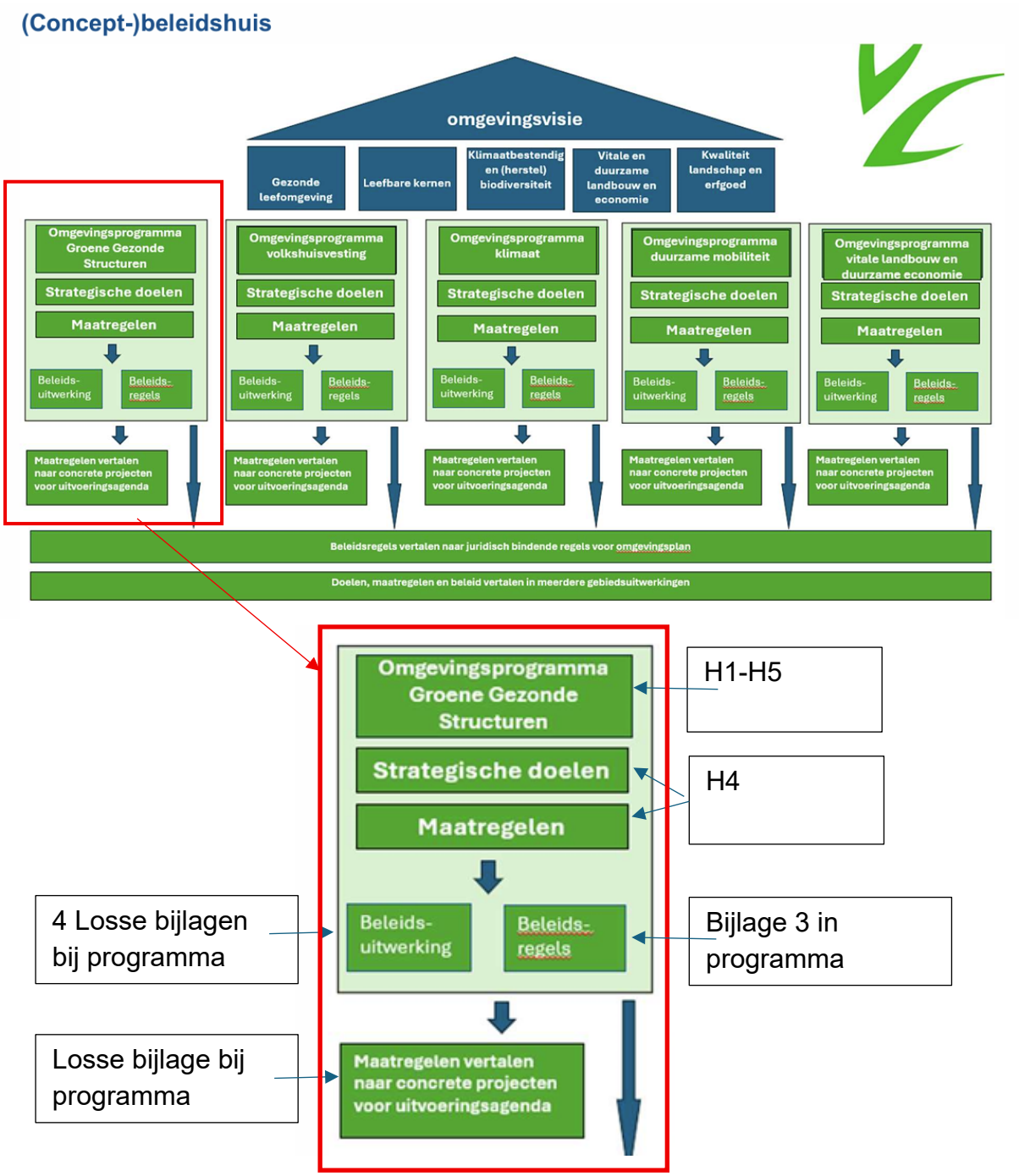
Leeswijzer en samenvatting omgevingsprogramma GGS

Omgevingsprogramma Groene Gezonde Structuren (GGS) is opgebouwd op basis van doelen (wat willen we bereiken?) en maatregelen (wat gaan we daarvoor doen?) De wijze waarop we dat gaan doen (dus HOE) ligt doorgaans vast in de beleidsuitwerkingen die als bijlagen bij het programma zijn gevoegd. Deze zijn inhoudelijk aan het programma verbonden en zullen als omgevingsdocumenten worden gepubliceerd via het Omgevingsloket.

Daarnaast zijn bij het college- en raadsvoorstel enkele bijlagen gevoegd die informatief of ondersteunend zijn aan het proces van vaststelling. Hieronder duiden wij van al deze onderdelen kort het doel en de essentie van de inhoud. Wilt u snel weten wat we met dit programma willen bereiken en gaan doen? Ga dan naar hoofdstuk 4. Als u verdieping zoekt op maatregelen vindt in dit hoofdstuk ook de verwijzingen naar de beleidsregels en de beleidsuitwerkingen die daarbij horen.

Omgevingsprogramma Groene Gezonde Structuren.

Hoofstukken 1 en 2 geven aan binnen welke context dit programma valt in relatie tot de omgevingswet en onze omgevingsvisie. Ook laat het zien hoe participatie plaatsvond bij de totstandkoming van dit programma.

Hoofdstuk 3 laat zien waar dit programma over gaat: gezondheid, sport spelen en bewegen, groen natuur en landschap, erfgoed, recreatie, klimaat (hitte), water en milieu.

In hoofdstuk 4 komen we bij de kern van het programma. Er zijn 4 strategische doelen geformuleerd die laten zien welke kant we op koersen om dichter bij het streefbeeld te komen wat in de Omgevingsvisie wordt geschetst. Deze doelen zijn zogenaamde ‘ER-doelen’ wat betekent dat ze richting geven in de vorm van meER, mindER, betER, vanzelfsprekendER. Per strategisch doel staan daaronder:

- Operationele doelen (wat willen we **bereiken**?)
- Maatregelen (wat gaan we **doen**?)
    - met verwijzing naar eventuele beleidsregels (wat gaan we juridisch **regelen**?) opgenomen in bijlage 3 in dit programma
    - met verwijzing naar eventuele beleidsuitwerkingen (**hoe** gaan we dat doen?) opgenomen in bijlagen (separaat van dit programma).

Bijlage 1: Groenstructuurkaarten. Deze kaarten zijn vastgesteld bij het Groenstructuurplan en worden nu ongewijzigd overgenomen. Deze duiden de plekken aan waar de wens bestaat tot groot groen of groene verbindingen. Bij elke planontwikkeling bekijken we of we deze ambities waar kunnen maken.

Bijlage 2a: Analyse huidige situatie. Hier wordt de uitgangssituatie vastgelegd in feiten en cijfers. Dit is nodig om te kunnen monitoren of we dichter bij onze doelen komen.

Bijlage 2b: Opgehaalde wensen, ideeën en meningen van inwoners. Deze input is verzameld ten tijde van het opstellen van de Omgevingsvisie, middels een enquête in relatie tot het BOSS-plan en tijdens Bernheze Bespreekt 2024. Dit heeft als inspiratie gediend voor het opstellen van het programma.

Bijlage 3 Beleidsregels: Hierin wordt uiteengezet wat we juridisch gaan regelen, waar we dat gaan doen en hoe we dat gaan doen. Deze inhoud vormt input voor het vullen van het Omgevingsplan de APV of andere verordeningen.

Beleidsuitwerking 1 Groen, natuur en bomen

Het Groenstructuurplan is in 2024 vastgesteld door de raad en daarmee nog heel actueel. In dit plan lag veel informatie vast over hoe wij bij planvorming, realisatie en beheer omgaan met groen en bomen. Alle uitgangspunten die iets zeggen over HOE we dat doen, zijn bij elkaar gezet in beleidsuitwerking 1. Dit helpt ons om eenduidig te werk te gaan, en onze werkwijze helder uit te kunnen leggen.

Beleidsuitwerking 2 Juridisch kader i.r.t. bomen

Het Bomenbeleidsplan is in 2017 vastgesteld en bevatte een bijlage die aangeeft hoe de gemeente handelt in relatie tot hinder en meldingen. Dit zijn belangrijke beleidslijnen om ervoor te zorgen dat elke melding zo eenduidig mogelijk wordt afgehandeld, geen willekeur optreedt en geen ongewenste precedenten worden geschapen. Deze bijlage is opgenomen in beleidsuitwerking 2.

Beleidsuitwerking 3 Handreiking kwaliteitsverbetering landschap Bernheze

Elke ruimtelijke ontwikkeling in het buitengebied moet gepaard gaan met een passende kwaliteitsverbetering landschap. Dit is op provinciaal niveau bepaald. In beleidsuitwerking 3 ligt vast hoe de provinciale regeling werkt en hoe de gemeente Bernheze daar invulling aan geeft. Deze handreiking is een instrument om plannen van derden eenduidig te kunnen toetsen. Het is zodanig geschreven dat het ook een hulpmiddel vormt voor initiatiefnemers om goede plannen te ontwikkelen. Het schept daarmee duidelijkheid binnen en buiten onze organisatie.

Bijlage bij beleidsuitwerking 3: categorie-indeling

De provincie geeft gemeenten enige vrijheid om te bepalen wanneer sprake is van een categorie 1 ontwikkeling (geen extra maatregelen nodig), categorie 2 (alleen landschappelijke inpassing, voornamelijk op het erf/bouwblok) en categorie 3 (de hoogte van de tegenprestatie in het landschap wordt financieel doorgerekend en vervolgens fysiek gerealiseerd, zowel op het erf/bouwblok als daarbuiten). Voor onze gemeente is die indeling vastgelegd in deze bijlage.

Als achtergrondinformatie is het regionale voorbeeldversie bijgevoegd en de was-wordt-lijst die laat zien hoe wij dit hebben vertaald naar een Bernhezer model.

Ook is het rekenmodel bijgevoegd. Dit instrument helpt initiatiefnemers om categorie 3-berekeningen eenvoudiger en eenduidiger te maken. En het helpt casemanagers om de controles hierop efficiënter uit te voeren. In deze module worden in een tabblad alle oppervlakken ingevuld voorafgaand en na het uitvoeren van het initiatief. De module berekent de bestemmingswinst die hieruit voortvloeit en het bedrag wat

een initiatiefnemer minimaal moet investeren in het landschap. Met welke elementen en oppervlakten hij dat doet, vult hij in op het andere tabblad waarmee een berekening wordt gemaakt van zijn investering in het landschap. Dit is een hulpinstrument voor initiatiefnemers en casemanagers en behoeft geen vaststelling.

Beleidsuitwerking 4: BOSS-plan

BOSS staat voor Bewegen, Ontmoeten, Spelen en Sporten in de openbare ruimte. Eerder hebben we alleen ingezet op instandhouden van hetgeen er is. Ontwikkelingen in de demografische opbouw van wijken, veranderende behoeften, de ouderdom van de toestellen noodzaken tot een plan. Dit is het eerste beleid op speel- en beweegplekken in Bernheze en schetst een concept met kernplekken, buurtplekken en informele plekken in een passende spreiding. Voor elke kern wordt een voorstel gedaan voor de labeling van elke plek. Het toewerken naar deze streefbeelden gebeurt middels een buurtaanpak waarbij hele buurten in zijn totaliteit worden bezien en inwoners nauw worden betrokken. Op dat moment kan worden geschoven met kernplekken, buurtplekken en informele plekken. Het plan schetst enkele scenario's die verschillen in kwaliteit en kwantiteit van het aanbod.

Scenario 1 gaat uit van een laag budget en het fors afschalen van het voorzieningenniveau. Het aantal speelterreinen wordt minder, en het aantal toestellen wat er staat ook.

Scenario 2a wordt geadviseerd door het adviesbureau omdat daarmee in 14 jaar tijd wordt toegewerkt naar het streefbeeld.

Scenario 2b is doorgerekend om een kostenbesparing te bewerkstelligen. Het gaat uit van hetzelfde streefbeeld, maar een periode van 21 jaar waarin we dat bereiken.

Scenario 3 gaat uit van het gelijk houden van het aantal speelterreinen en het aantal toestellen. Aangezien we daarmee boven het landelijk gemiddelde zitten, lijkt dat een luxe scenario.

De keuze voor een scenario wordt gemaakt middels het collegevoorstel.

Uitvoeringsagenda

De uitvoeringsagenda is een opsomming van alle acties die we gaan doen die geld of capaciteit vergen in de komende jaren. Deze vormt input voor de P&C-cyclus en de teamplannen van de komende jaren.

Prioriteringsvoorstel

De uitvoeringsagenda is financieel doorgerekend over de komende jaren. In het prioriteringsvoorstel wordt uitgelegd waar temporiseringen en besparingen zijn doorgevoerd om het plan haalbaar, betaalbaar en realistisch te maken.

Documenten informatie of ondersteunend aan het vaststellingsproces

Onderbouwing wenen en bedenkingenprocedure

Het college betrekt de raad bij dit programma door haar de gelegenheid te bieden wensen en bedenkingen te geven. Die ontvangt zij graag middels amendementen en daarom is het voorstel aan de raad om GEEN wensen en bedenkingen te leveren. Hoe dat precies werkt wordt toegelicht in deze onderbouwing.

WAS-WORDT-lijst

Omgevingsprogramma Groene Gezonde Structuren vervangt bestaand beleid. In de WAS-WORDT-lijst is uiteengezet welke beleidsdocumenten opgaan in het nieuwe programma en op welke wijze. Aanpassingen en afwijkingen worden gemotiveerd. Na vaststelling van programma GGS wordt de raad gevraagd het oude beleid in te trekken. Deze lijst maakt voor hen inzichtelijk wat zij loslaten, en wat opgaat in GGS.

Verslag commissie R&L oktober 2025

In oktober 2025 is een eerste concept programma GGS opiniërend besproken met de raad. Dit verslag is een weergave hiervan.

Reacties partnerorganisaties

Partnerorganisaties zijn gevraagd hun mening te geven op een eerste conceptprogramma. Reacties van provincie Noordbrabant, IPG, ZLTO, IVN, dorpsraad Vorstenbosch en heemkundekring de Wojstap zijn opgesomd in deze lijst, met daarbij de wijze waarop hun inbreng is verwerkt in het programma.

Uitleg en definities groennnorm en rekenmodel

De groennorm is beleidsmatig uitgewerkt in programma GSS. Als achtergrondinformatie zijn twee documenten bijgevoegd die initiatiefnemers helpen om de groennorm goed te begrijpen en correct toe te passen. Dit zijn een tekstuele uitleg en ene rekenmodel dat kan worden ingevuld door initiatiefnemers. Dit helpt de casemanagers ook bij hun toetsing.

Concept infographic

In plaats van te werken met een samenvatting werken we met een publieksvriendelijke infographic om de essentie van GGS in woord en beeld te tonen.